

OBSAH

ÚVOD	7
1 MAKROEKONOMIE A JEJÍ HLAVNÍ ŠKOLY	9
1.1 Počátky moderní ekonomie	11
1.1.1 Merkantilismus	12
1.1.2 Fyziokratismus	13
1.2 Vybrané školy a osobnosti ekonomie	14
1.2.1 Klasická ekonomie	14
1.2.2 Marx a marxismus	15
1.2.3 Neoklasický směr	16
1.2.4 Keynes a keynesiánství	17
1.2.5 Monetarismus	19
1.3 Soudobé makroekonomické směry	20
1.3.1 Školy vycházející z klasické a neoklasické teorie	20
1.3.2 Školy vycházející z Keynesovy teorie	24
1.3.3 Názory stojící mimo hlavní proudy	26
1.4 Nobelova cena za ekonomii	27
2 ZÁKLADNÍ MAKROEKONOMICKÉ SUBJEKTY A VELIČINY ..	31
2.1 Makroekonomické subjekty	31
2.2 Základní makroekonomické veličiny a ukazatele	33
2.2.1 Hrubý domácí produkt	34
2.2.2 Hrubý národní důchod	38
2.2.3 Alternativní pojetí disponibilního důchodu	39
2.2.4 Nedostatky HDP a čisté ekonomické bohatství NEW	40
2.2.5 Další významné makroekonomické ukazatele	41
2.2.6 Mezinárodní srovnání ekonomické vyspělosti jednotlivých zemí	42
2.3 Hospodářská politika	42
2.3.1 Podstata a cíle hospodářské politiky	42
2.3.2 Nástroje hospodářské politiky	44
2.3.3 Typy a úkoly hospodářské politiky	45
2.3.4 Znázornění ekonomické situace podle Kaldora	46
3 SPOTŘEBA A INVESTICE. MODEL PRODUKT – VÝDAJE	49
3.1 Spotřební výdaje	50
3.1.1 Keynesovo pojetí spotřební funkce	50
3.1.2 Modely dlouhodobé spotřební funkce	53
3.2 Keynesovo pojetí úsporové funkce	55
3.3 Investiční výdaje	58
3.4 Dvousektorový výdajový model	59
3.5 Třísektorový výdajový model	63
3.6 Čtyřsektorový výdajový model	72

4	PENÍZE A TRH PENĚŽ	78
4.1	Peníze	78
4.1.1	Podstata a formy peněz	78
4.1.2	Multiplikace depozit	79
4.1.3	Peněžní zásoba a měnová báze	81
4.2	Trh peněz a ostatních finančních aktiv	83
4.3	Poptávka po penězích	85
4.4	Nabídka peněz	88
4.5	Rovnováha na trhu peněz	91
4.6	Vybrané peněžní teorie	94
4.6.1	Kvantitativní teorie peněz	95
4.6.2	Keynesiánské teorie poptávky po penězích	99
5	MODEL IS-LM	102
5.1	Model IS-LM	102
5.1.1	Trh statků a služeb, křivka IS	102
5.1.2	Trh peněz a ostatních finančních aktiv, křivka LM	110
5.1.3	Současná rovnováha na trhu statků a služeb a na trhu peněz a ostatních finančních aktiv	117
5.2	Analýza hospodářské politiky užitím modelu IS-LM	120
5.2.1	Analýza fiskální politiky v modelu IS-LM	120
5.2.2	Analýza monetární politiky v modelu IS-LM	124
6	AGREGÁTNÍ POPTÁVKA A NABÍDKA	127
6.1	Agregátní poptávka a její charakteristika	127
6.2	Agregátní nabídka a její charakteristika	133
6.3	Klasická agregátní nabídka	135
6.4	Keynesiánská agregátní nabídka v extrémním případě	139
6.5	Keynesiánská agregátní nabídka pozitivně skloněná	142
6.6	Krátkodobá agregátní nabídka – Friedmanův model	146
6.7	Dlouhodobá agregátní nabídka a účinnost fiskálních a monetárních opatření	147
7	INFLACE	150
7.1	Pojem inflace	150
7.2	Měření inflace	150
7.3	Typy inflace a příčiny inflace	154
7.4	Inflace a inflační očekávání	158
7.5	Důsledky inflace	160
7.6	Řízení inflace	162
7.7	Důchodová politika a léčení inflace	162
8	TRH PRÁCE, NEZAMĚSTNANOST A PHILLIPSOVA KŘIVKA	164
8.1	Definice a ukazatelé vztahené k nezaměstnanosti	164
8.2	Přirozená míra nezaměstnanosti	166
8.3	Trh práce a rovnováha na trhu práce	168

8.4	Druhy nezaměstnanosti	169
8.5	Dopady nezaměstnanosti	170
8.6	Nástroje politiky zaměstnanosti	171
8.7	Přírozená míra nezaměstnanosti a její vztah k produktu a inflaci	173
8.7.1	Okunův zákon	173
8.7.2	Rozpočtové saldo a přírozená míra nezaměstnanosti	175
8.7.3	Phillipsova křivka	176
8.7.3.1	Původní mzdová Phillipsova křivka	177
9	OTEVŘENÁ EKONOMIKA	183
9.1	Měna a měnový kurz	183
9.1.1	Nabídka měny a poptávka po měně	184
9.1.2	Teoretické základy měnového kurzu	186
9.1.3	Systémy měnových kurzů a směnitelnost měny	190
9.2	Vliv exportu a importu na domácí ekonomiku	196
9.3	Vliv zahraničních investic na úrokovou míru a zahraniční obchod	198
9.4	Platební bilance	199
9.4.1	Podstata a význam platební bilance	200
9.4.2	Platební bilance a křivka BP	203
9.5	Model IS-LM-BP v otevřené ekonomice	206
9.5.1	Mundell-Flemingův model a jeho předpoklady	206
9.5.2	Fiskální a monetární politika v systému fixních měnových kurzů v Mundell-Flemingově modelu	207
9.5.3	Fiskální a monetární politika v systému flexibilních měnových kurzů v Mundell-Flemingově modelu	209
10	EKONOMICKÝ RŮST A EKONOMICKÉ (HOSPODÁŘSKÉ) CYKLY	212
10.1	Ekonomický růst	212
10.2	Charakteristika ekonomického cyklu	212
10.3	Fáze ekonomického cyklu	213
10.3.1	Fáze expanze	215
10.3.2	Fáze vrcholu	215
10.3.3	Fáze kontrakce	215
10.3.4	Fáze dna	216
10.4	Zkoumání ekonomického cyklu	217
10.5	Mechanismus hospodářského cyklu	217
10.6	Dlouhodobý ekonomický růst	218
11	HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA	220
11.1	Fiskální (rozpočtová) politika	220
11.1.1	Definice fiskální politiky a rozpočtová soustava	220
11.1.2	Státní rozpočet, jeho struktura a rozpočtové saldo	221
11.1.3	Nástroje fiskální politiky	223

11.1.4	Řešení deficitu státního rozpočtu	226
11.1.5	Zadluženost	227
11.2	Monetární politika	230
11.2.1	Definice monetární politiky a úloha centrální banky.	230
11.2.2	Druhy a nástroje monetární politiky.	233
11.2.2.1	Expanzivní a restriktivní monetární politika	233
11.3	Časová zpoždění při použití opatření monetární a fiskální politiky	239
11.4	Účinnost fiskální a monetární politiky	240
SUMMARY		243
PŘÍLOHA – VYBRANÉ MAKROEKONOMICKÉ ÚDAJE		244
LITERATURA		252
O AUTORECH		256
VĚCNÝ REJSTRÍK		257